

Nr. 4 (427)
2022 m. balandis

Kaina
1 Eur

Skiratis

LIETUVOS KURČIŲJŲ DRAUGIJOS MĖNRAŠTIS

Kurtieji kurtiesiems:
10 tūkst. kilometrų
vilties

A. Grigorian: „Mažais žingsneliais einame
pirmyn kartu ir jaučiamės patobulėję“

Sveiki sulaukę Šv. Velykų!

ŠIAME NUMERYJE

2–3 Trumpai apie mus

PSICHOLOGAS PATARIA

4 Baimė ir nusiraminimas
(2 dalis)

MES IR VISUOMENĖ

5 Atriedėjo Velykos

5 Jaudinantys susitikimai
su ukrainiečiais

PASAULIO KURTIEJI

6–7 Kurtieji kurtiesiems:
10 tūkst. kilometrų vilties

JAUNIMAS

7 Kauno kurčiųjų jaunimo
organizacija švenčia sukaktį

GESTŲ KALBA

8 Diskusija dėl LGK įstatymo
turinio

CODA

9 Moteris, kuriai profesiją
parinko likimas

MŪSŲ ŽMONĖS

10–11 A. Grigoriana: „Mažais
žingsneliais einame
pirmyn kartu ir jaučiamės
patobulėję“

UGDYMAS

12 Integracinė savaitė „Žemės
spalvos“

SPORTAS

12–13 Į vasaros kurčiųjų žaidynes –
viltingai nusiteikę

KULTŪRA

14 Trojus Kotsuras – pirmasis
kurčias vyras, laimėjęs
„Oskarą“

15 „Kaunas 2022“: meno
kalba – apie tai, kas svarbu

15 Panevėžiečiai magijos
paslapčių mokosi
iš garsenybių

RANKDARBAI

16 Edukacija „Oliziukai“

Viršelyje – Vaidos Lukošūtės nuotr.

Trumpai APIE MUS

Kaip pateikti žinias
internete kurtiems žmonėms?

Parašykite laišką elektroniniu paštu
lkdnaujienos@gmail.com.

Tada iš Lietuvos kurčiųjų draugijos
sulauksite nemokamos pagalbos.
Lietuvos kurčiųjų draugija žino,
ko reikia kurtiesiems.

Lietuvos kurčiųjų draugija (LKD), siekdama skatinti informacinės aplinkos pritaikymą ir komunikacijos prieinamumą klausos negalią turintiems asmenims, teikia konsultacijas viešojo bei privataus sektoriaus įstaigoms ir įmonėms „Internetinės svetainės pritaikymas klausos negalią turintiems žmonėms“. Pagalba organizuojama taip: supažindina su informacinės aplinkos klausos negalią turintiems asmenims specifika; pristato internetinių svetainių pritaikymo klausos negalią turintiems žmonėms technines galimybes; paaiškina lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugų užsakymo tvarką. Konsultacijos teikiamos nuotoliniu būdu. Tai projekto „Lietuvos kurčiųjų draugijos veiklos rėmimas 2022 metais“, kurį finansuoja Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SAD, veikla.

Kauno teritorinės valdybos nariai
naujuoju pirmininku išrinko
Mykolą Balaišį (stovi kairėje).
Prieš tai daug metų pirmininke buvo
Jūratė Pugačiauskienė (stovi centre).
Visi dėkojo Jūratei Pugačiauskienei
už gerą darbą.
Ji ir toliau dirbs, bet turės kitą darbą.
Mykolas Balaišis taip pat yra Lietuvos
kurčiųjų draugijos viceprezidentas.

M. Balaišis iš J. Pugačiauskienės Kauno TV vadovo darbus perima neatidėliodamas. Tačiau pagal susitarimą J. Pugačiauskienė iki 2022 m. pabaigos eis Kauno KRC direktorės pareigas ir baigs įgyvendinti šių metų bendruomenės projektą. M. Balaišis nuo dabar vykdys ir LKD viceprezidento, ir Kauno TV pirmininko pareigas, o nuo 2023 m. pradžios – ir Kauno KRC direktoriaus pareigas. 2023 m., kai bus surengtas LKD ataskaitinis rinkiminis suvažiavimas, M. Balaišio, kaip LKD viceprezidento, kadencija baigsis. Jo teigimu, perrinkimo daugiau nesieks.

Panevėžio teritorinės valdybos pirmininke
perrinkta **Otilija Kolodenskytė-Di Fazio**.

Pirmininke Otilija perrinkta antrą kartą.

Otiliją pasveikino Lietuvos kurčiųjų
draugijos vadovai.

Vadovai linkėjo sėkmės Otilijai ir jos komandai.

Nuotraukoje matome iš kairės viceprezidentą
Mykolą Balaišį, Otiliją Kolodenskytę-Di Fazio
ir prezidentą Kęstutį Vaišnorą.

KONSULTACIJOS

Internetinės svetainės pritaikymas
klausos negalią turintiems žmonėms

Klaipėdos teritorinės valdybos pirmininku kurtieji išsirinko **Julijų Buinicką**.

Prieš tai Klaipėdos teritorinės valdybos pirmininke dirbo **Nijolė Kaminskienė**.

Nijolė Kaminskienė pirmininke dirbo daugiau kaip 40 metų.

Klaipėdos teritorinės valdybos nariai Nijolei Kaminskienei padėjo už darbą.

Atvejo vadybininke Vilniuje dirba **Rima Paulauskienė**.

Atvejo vadybininku Kaune dirba **Vytautas Valiauga**.

Atvejo vadybininkai padeda kurtiesiems susitvarkyti sudėtingus reikalus.

Atvejo vadybininkai pagalbą teikia lietuvių gestų kalba.

Atvejo vadybininkai gestais papasakojo, kokius klausimus jie sprendžia.

Atvejo vadybininkų pasakojimą rasite gestų kalba čia ➡

Prie Šv. Kazimiero gatvės 3 pastato lauko durų yra nauja lentelė. Lentelė, arba iškaba, yra dovana.

Lietuvos kurčiųjų draugijai dovaną įteikė įmonė **Reklamos4**.

„Reklamos4“ direktorius yra Egidijus Tylenis (stovi kairėje).

Lietuvos kurčiųjų draugija dėkausi ir dėkoja įmonei.

Susitiko ir tarėsi 6 su kurčiaisiais Vilniuje dirbančios organizacijos.

Organizacijos pakvietė Lietuvių gestų kalbos vertimo centro Vilniaus teritorinis skyrius.

Skyriui vadovauja vedėja **Danguolė Dragūnienė**.

Vedėja klausė, kada suplanuoti 2022 m. organizacijų renginiai.

Organizacijos pasakė apie renginių dienas.

Dėl to bus lengviau planuoti skyriaus vertėjų darbą.

Susirinkusieji davė patarimų, kad vertėjų darbas būtų kokybiškas.

Lietuvos kurčiųjų draugijos nariai ir **Dominykas Vaitiekūnas** kurs kurčiųjų himną.

Dominykas Vaitiekūnas yra dainų atlikėjas ir aktorius.

Vėliau kurčiųjų himną galės pamatyti ir girdintys žiūrovai.

Projekto įgyvendinimo metu vyks kūrybinio rašymo, ritmikos, judesio bei vizualinio vernakulo muzikinės dirbtuvės–išvykstamosios stovyklos. Tuomet ir bus sukurtas unikalus kurčiųjų bendruomenės himnas. Projektą vainikuos bendras pasirodymas: dainos pristatymas visuomenei VŠĮ „Kaunas 2022“ rugsėjo mėn. organizuojamame „Fluxus“ festivalyje Kaune.

Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras surengė konferenciją.

Konferencija pavadinta „Kurčiųjų sėkmės istorijos“.

Daug aktyvių ir gabių suaugusių kurčiųjų papasakojo apie save. Kitame numeryje aprašysime jų pasakojimus.

LKD VILNIAUS TERITORINĖS VALDYBOS NARIAI,

2022 m. gegužės 28 d. (šeštadienis) 11 val. Vilniaus kurčiųjų rehabilitacijos centro salėje (Šv. Kazimiero g. 3, Vilnius) vyks **pakartotinis LKD Vilniaus teritorinės valdybos (Vilniaus TV) narių visuotinis susirinkimas**.

Darbotvarkė

1. LKD Vilniaus TV narių susirinkimo atidarymas (kalbės pirmininkė Inga Minkevičienė).
2. LKD Vilniaus TV susirinkimo darbo komisijų tvirtinimas:
 - 2.1. susirinkimo pirmininko tvirtinimas;
 - 2.2. balsų skaičiavimo komisijos rinkimas ir tvirtinimas;
 - 2.3. susirinkimo sekretoriaus tvirtinimas.
3. Vilniaus TV LKD narių (delegatų) rinkimai 2022–2027 metams.
4. Pasisakymai, diskusijos, pasiūlymai.

Registracijos pradžia – 10.15 val.

Baimė ir nusiraminimas

(2 dalis)

Psichologė Donata LUKOŠIENĖ

VDU 4 kurso psichologijos studentė Otilija ČEPAITYTĖ

Donata Lukošienė

Facebook: Psichologė Donata
El. p.: luk.donata@gmail.com

Vilma Narkevičienė

Skype: LKD.psichologas
El. p.: vilmanark@gmail.com

Paslaugos teikiamos pagal įgyvendintą Neįgalųjų socialinės integracijos 2021-2023 metų veiksmų planą

Ukrainoje vyksta karas.

Labai gaila Ukrainos žmonių.

Galvojame apie ukrainiečius, liūdimė, jaudinamės.

Didelis jaudinimasis gali pakenkti mūsų sveikatai.

Kaip galime sau padėti ir nustoti jaudintis?

Kalbėkimės su draugais, šeima ar psichologais.

Pasakykime, dėl ko yra neramu.

Kalbėjimasis padeda nusiraminti.

Dienos darbus suskirstykime į svarbius ir mažiau svarbius.

Iš pradžių darykime darbus, kurių negalima pamiršti.

Po kiekvieno atlikto darbo save apdovanokime.

Pavyzdžiui, išeikime pasivaikščioti.

Po pasivaikščiojimo nuotaika iš karto pasitaisys.

Bus lengva dirbti toliau.

Svarbu yra pasirūpinti savimi.

Pavyzdžiui, šiltai apsirenkime, pavalgykime šiltus pietus.

Tai padės saugoti sveikatą.

Liūdnas kalbas pakeiskime linksmesnėmis.

Pavyzdžiui, kalbamės apie karą ir tampa liūdna, baisu.

Paprašykime kalbėtis apie ką nors kita.

Arba išeikime pasivaikščioti.

Deja, vis dar turime kalbėti apie vykstantį karą Ukrainoje. Kai kurie žmonės jau nurimo ir atsipalaidavo, priprato prie esamos situacijos, kiti vis dar jaučia baimę, susirūpinimą, paniką, nerimą, stresą. Praeitą mėnesį aptarėme, kad šie jausmai yra normalu ir, norint sau padėti bent kiek nurimti, reikia: rečiau žiūrėti naujienas internete ar televizijoje, rūpintis savo sveikata, išlikti aktyviems, užsiimti sau malonia veikla, užplūdus nerimui kvėpuoti lėtai ir ramiai, stengtis gyventi įprastą gyvenimą ir mąstyti kiek galima pozityviau.

freepik.com nuotr.

darbo užduotys, kurių negalima pamiršti, arba tiesiog kasdieniai darbai, tokie kaip apsipirkti švarius rūbus, pavalgyti šiltus pietus ar išeiti 10 min. pasivaikščioti. Atlikę tam tikrą užsibrėžtą dienos darbą, nepamirškite savęs kaip nors apdovanoti, palepinti. Maži laimėjimai lemia didesnę aplinkos valdymą ir kontrolės jausmą, o tai padeda žmonėms jaustis ir mąstyti pozityviau.

Taip pat padeda ir bandymas **nukreipti mintis į kitą veiklą**, pavyzdžiui, pažiūrėjus žinias apie karą, išeikite pasivaikščioti lauke, ar, kai kalbatės su kitu žmogumi ir jaučiate, kad kyla nerimas, pasakykite, kad norite kalbėtis kita tema. Taip sumažinsite stresą, atpalaiduosite kūną ir protą.

Šiuo sunkiu laikotarpiu svarbu puoselėti viltį ir tikėti sėkmingais ateities rezultatais. Kai mūsų mintys yra teigiamos, mes jaučiamės ramesni. O tai tiesiogiai susiję ir su geresne fizine sveikata. Taigi, norėdami būti sveiki, pirmiausia pradėkime nuo savo minčių ir emocijų valdymo.

Šįkart norime atkreipti dėmesį, kad patiriamas stresas gali turėti įtakos ne tik psichologinei, bet ir fizinei sveikatai: dingsta apetitas, sunku užmigti, trūksta motyvacijos atlikti kasdienius darbus, jaučiamas nuovargis, galvos, sprando ar krūtinės skausmai, raumenų įtampa, kyla kraujospūdis, sausėja oda, silpnėja imuninė sistema. Tad didėja rizika susirgti įvairiomis ligomis. Ką dar galime padaryti, kad pavyktų suvaldyti stresą ir kylantį nerimą?

Vienas iš būdų yra **socialinės aplinkos palaikymas**. Įtemptu laikotarpiu žmogui svarbu visos informacijos ir neigiamų emocijų nelaikyti savyje, o stengtis išsikalbėti su artimais draugais, šeima, žmonėmis, kuriais pasitikime, ar specialistais. Yra įrodyta, kad socialiniai ryšiai didina pasitikėjimą savimi ir lėtinio streso laikotarpiu užkerta kelią depresijai atsirasti.

Kitas būdas – **užsibrėžti tikslą**. Jeigu yra sunku susikaupti ir atlikti visus dienos darbus, suskaidykite dienos darbo laiką į mažesnes užduotis. Tai gali būti svarbios

Mes visi bejėgiai prieš lemtį ir mirtį, tačiau bent šia užuojauta norime palengvinti praradimo skausmą.

Nuoširdžiai užjaučiame Vilniaus KRC darbuotoją Laurą Kunigėlytę ir jos artimuosius dėl mylimo Tėvelio mirties.

VšĮ Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro kolektyvas

Atriedėjo VELYKOS

Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinės mokyklos (PKNPM) mokiniai ir mokytojai iš anksto pradėjo ruoštis sutikti Velykas. Laimutė BEINARAUSKIENĖ

Jau balandžio 8 d. mažieji – nuo ikimokyklinio ugdymo grupės iki ketvirtokų – dalyvavo edukaciniame užsiėmime „Velykinis margutis“. O balandžio 15 d. šventė ir mažieji, ir vyresnieji. Mažieji savo renginį pavadino „Velykų žaidimai“. Pasidalinę į komandas, jie spalvino kiaušinius ir iš jų sukūrė vieną didžiulį margutį. Po to žaidė Velykų žaidimus, ieškojo paslėptų kiaušinių ir juos rideno. Renginio pabaigoje vaišinosi „kiškučių“ sausainiais.

5-8 klasių mokiniai surengė šventę „Atrieda Velykos“. Ją aštuntokė Miglė Tamonytė ir penktokas Pijus Jašinskas pradėjo eilėraščiais apie pavasarį. Velykų bobutė, lietuvių kalbos mokytoja Laimutė Beinarauskienė, prisistatė pati ir papasakojo apie Velykų prasmę, margučių marginimo būdus ir spalvų reikšmes. Sužinojome, kad dažniausiai lietuviai dažo kiaušinius viena spalva, antroje vietoje pagal dažnumą – marginimas karštu vašku, o trečioje – skutinėjimas. Iš tiesų, marginimo būdų yra labai daug ir įvairių, marginti mėgsta ir šeiminkės, ir vaikai.

Velykų bobutė pateikė ir senovinių margučių raštų pavyzdžių. Įdomu, kad išskutintų žalių figūrėlės, saulutės, žvaigždės, paukščių pėdutės mena pagonybės laikus. Kiaušinių marginimas, Velykų bobutė, Velykų kiškiai, margučių ridenimas atėjo iš pagonybės laikų.

MES IR VISUOMENĖ

Pasirengimo Velykų šventei akimirkos.

PKNPM archyvo nuotr.

Nepamiršome aptarti ir Velykų stalo. Kiekviena klasė pristatė po dailia raščių parašytą Velykų patiekalo receptą. Po šio namų darbo aptarimo Velykų bobutė kiekvienai klasei skyrė po užduotį. Vieni kūrė Velykų puokštę, kiti margino kiaušinius šakute, tretį sodino svogūnus, dar kiti rašė velykinius linkėjimus. Praktinės užduotys mokiniams visada patinka. Tačiau pats smagiausias paprotys – margučių ridenimas. Jis patiko visiems.

Žinias apie Velykų prasmę ir papročius vyresnieji mokiniai apibendrino viktorinos metu. Jie minė mįsles, atsakinėjo į klausimus. Linkėjo vieni kitiems linksmy ir taikių Šv. Velykų.

Jaudinantys susitikimai su ukrainiečiais

Danutė KRIŠČIŪNIENĖ

Panevėžio kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų pagrindinėje mokykloje (PKNPM) kiekvieną penktadienį pirmą pamoką – netradicinę. Kviečiami įdomūs žmonės, vyksta paskaitėlės.

Ukrainietė Olena. Vieną kovo penktadienį mokykloje lankėsi nuo karo baisių iš Ukrainos pabėgusi klausos negalią turinti studentė, Ukrainos rinktinės krepšininkė Olena. Būsimą fizinio ugdymo mokytoją atlydėjo Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centro direktorė Otilija Kolodenskytė-Di Fazio ir PKNPM auklėtojas Artūras Juknevičius. Viešnia papasakojo apie situaciją Ukrainoje, varginančią kelionę iš Charkovo į Lvovą, po to į Lenkiją ir į Lietuvą, ateities planus, savo šeimą. Džiaugėsi geromis gyvenimo sąlygomis Panevėžyje, puikiu priėmimu, žmonių draugiškumu, bet liūdėjo dėl Ukrainoje likusio tėčio – aviacijos karininko. Olena tvirtai tiki, kad Ukraina laimės šį baisų karą ir galės su mama ir draugu grįžti į savo Tėvynę.

Olenos skausmingą pasakojimą sušildė socialinės pedagogės Editos Kazlauskienės renginys „Draugystės ABC“, į kurį ji mielai įsiliejo. Po renginio viešnia apžiūrėjo mokyklą, patalpas, pabendravo su mokiniais, darbuotojais, mokėsi lietuviškų gestų. Muzikinės ritmikos pa-

mokoje kartu su pradinių klasių mokiniais muzikavo. Svečių knygoje paliko įsimintiną įrašą.

„Liekupio“ bendruomenėje. Susitikimas su ukrainiečiais vyko ir mieste bene aktyviausiai veikiančioje „Liekupio“ bendruomenėje. Įsiamžinę prie Aleksandro paminklo, į popietę mašinų kolona, pasidabinusia lietuviškomis ir ukrainietiškomis vėliavomis, vyko ir lietuviai, ir ukrainiečiai. Visi renginio dalyviai buvo vaišinami ukrainietiškais barščiais ir lietuviškais didžkukuliais. Vaikams iš Ukrainos surengta dailės terapijos pamoka, po to jie pavėžinti keturračiais.

Vyko disgolfo žaidynės. PKNPM gestų kalbos mokytojas Vilius Glušokas ir Panevėžio kurčiųjų kultūros centro iluzionistas Michailas Chovanskis rodė magijos triukus. Į aukų dėžutę įkrito parama ne tik nuo mokyklos, bet ir nuo Lietuvos surdopedagogų asociacijos. Viso renginio metu skambėjo ukrainietiškos dainos.

Moko savanorius LGK. Mokykla nuolat bendrauja su Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Panevėžio skyriumi, kuris savanoriauja naujai įkurtame karo pabėgėlių iš Ukrainos centre. Gestų kalbos mokytojas V. Glušokas du kartus per savaitę veda LGK kursus savanoriams.

Ruošiamės priimti į mokyklą atvyksiančius ukrainiečius vaikus su klausos negalia.

Panevėžio kurčiųjų mokyklos ir „Liekupio“ bendruomenės surengė karo pabėgėliams po turiningą renginį.

Šie žmonės Emilio dėka jau yra saugūs.

Šie žmonės Emilio dėka jau yra saugūs.

Nijolė KRASNIAUSKIENĖ

Pasiēmē paliktā mašīnā, j Lietuvā ir vēl neskubējo. Dar kurj laikā „kursavo“ Zonos-

Varšuvos ar Liublino maršrutais ir gabeno kurčius ukrainiečius. O į penktąją kelionę Emilis jau leidosi tuščiomis. Ukrainos miestų parduotuvėse vėl radosi maisto ir vandens, todėl buvo priimtas sprendimas nešvaistyti lėšų ir koncentruotis į pabėgėlių gabenimą.

E. Kramsas į socialinius tinklus deda nuotraukas ir vaizdo siužetus su savo savanorystės įrodymais, pasakoja, kur randasi, ką veža. Sako, kad iš suaukotų beveik 8 tūkst. eurų šiuo metu yra likęs 1 tūkst. Keliones žada tęsti tol, kol bus pinigų. Interviu metu jaunas vyras stengėsi neparodyti nuovargio, tačiau jo veidas „atsisakė“ tai slėpti. Nenuostabu. Pašnekovas prasitarė, kad nė karto kelionėse nėra nakvojęs viešbutyje. Pabrėžė, kad kurtieji auکوjo ne jam, bet ukrainiečiams. Todėl savo reikmėms stengiasi išleisti kuo mažiau, apsistoja arba pas Lenkijos kurčiuosius, arba miega automobilyje, arba kaip pokalbio metu – Žitomiro kurčiųjų bendrabutyje kartu su 6-osios misijos savanoriu Arčiu Ozolu (Artis Ozols).

„Susikalbėti su Ukrainos kurčiais nėra sunku, – tikina pašnekovas. – Latvių, lietuvių ir ukrainiečių gestai sovietmečiu supanašėjo, iki dabar komunikacijos sunkumų nekyla.“

Jei dėl ko pašnekovas jaučiasi nesmagiai, tai dėl per didelių karo pabėgėlių vilčių, dedamų į jį. „Deja, – skėsteli rankomis mūsų herojus, – nesu pasirėngęs užtikrinti svečioje šalyje, kaip ukrainiečiai tiki-

si, nei darbo, nei pastogės. Be to, kiekvienoje Europos šalyje galioja savos taisyklės, kurių aš neišmanau. Mano pagalba baigiasi tada, kai žmonės Varšuvos traukinių stotyje įsigyja bilietą į pageidaujamą vykti šalį arba juos nuvežu į pasirinktą Lenkijos ar Lietuvos vietovę“, – aiškina pašnekovas.

Pagalbos estafetėje – dešimtys vardų

Ir dar mūsų herojus už tai, kad kelionėse galėjo jaustis saugus, prašė padėkoti BMW WOLF CLUB nariams kauniečiams Arnoldui, Vaidui, Vytautui. BMW „vilkai“ jo 7-vietę transporto priemonę po vienos iš kelionių „perėmė“ į savo rankas, negailėdami asmeninio laiko (dirbdavo iki 2 val. nakties) rūpestingai suremontavo: pakeitė tepalus, nepatikimas detales.

Į vilties ir gerumo kupiną 10 tūkst. km kelionę įsitraukė daug čia paminėtų ir nepaminėtų žmonių: auکوjo pinigus, prisidėjo iniciatyvomis, reikalingais daiktais ir maistu. E. Kramsas šią pilietinę iniciatyvą „suvadybino“, pavertė konkrečia pagalba. Vyro misija individuali, bet gražiai dera su ta, kurią įgyvendina LKD ir joje savanorių iniciatyvas koordinuojantis Mykolas Balaišis. „Akiračio redakcija“ dėkoja LKD viceprezidentui, dalyvavusiam šiame interviu ir daug padėjusiam, kad jis įvyktų.

Kauno kurčiųjų jaunimo organizacija švenčia sukaktį

Kovo 19 dieną Kauno kurčiųjų jaunimo organizacija (KKJO) atšventė 15 metų veiklos sukaktį. Šia proga svečius pakvietė į Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Didžiąją aula. Čia visų laukė išskirtinė programa ir burnoje tirpstantis jubiliejinis tortas su organizacijos logotipu.

Vaida LUKOŠIŪTĖ

Gimtadienio šventę kolektyvas, vadovaujamas pirmininko Pauliaus Jurjono, pradėjo imituojamąja daina „Galingi“. Aplodismentams nurimus į sceną žengė renginio vedėjos Rūta Mingailaitė ir Vaida Lukošūtė, jos padėjo renginio partneriams, draugams, rėmėjams. Vieniems 15 metų yra daug, kitiems – mažai, bet svarbiausia, kad per tą laiką organizacija sugebėjo užmegzti daug gražių ir prasmingų draugysčių, suburti didžiausią jaunimo bendruomenės narių skaičių tarp kitų panašių organizacijų.

Renginyje kiekvienas dalyvis turėjo galimybę pasisakyti. Prasmingas buvo LKD prezidento Kęstučio Vaišnoros pastebėjimas, kad KKJO yra mokykla. Čia kiekvienas atėjęs įgyja neįkainojamos gyvenimiškos patirties. Tokią mokyklą baigė ir pats kurčiųjų lyderis Kęstutis, ir jo paminėti kiti „mokiniai“: LKD viceprezidentas Mykolas Balaišis (KKJO įkūrėjas), viešųjų ryšių koordinatore Justina Vertelkaitė, kurie šiandien yra LKD komandos dalis. Toje mokykloje mokėsi ir

dabartinė VŠĮ Panevėžio kurčiųjų reabilitacijos centro direktorė Otilija Kolodenskytė-Di Fazio. Taip LKD prezidentas atskleidė, jog KKJO yra išauginusi daug puikių ir talentingų asmenybių. Čia kiekvienas atėjęs klysta ir mokosi iš savo klaidų, tobulėja ir auga, kad paskui galėtų realizuoti save pasirinktoje srityje.

Ypatingą dovaną sukaktuviniukams įteikė atlikėjas Dominykas Vaitiekūnas. Jis kartu su kolektyvu „Skambanti tyla“ atliko dainą „Lopšinė“. Visi žiūrovai nutilo ir mėgavosi kiekviena akimirka, o kūriui pasibaigus pratrūko ovacijomis. Šis pasirodymas – tai dar vienas įrodymas, kokius nuostabius projektus gali sukurti kurtieji kartu su girdinčiais. Abejingų nepaliko ir Lazdijų kultūros centro pramoginių šokių kolektyvas „Puerto“. Kolektyvo vadovė – KKNUC ikimokyklinio meninio ugdymo mokytoja leva Jurgelavičiūtė.

Šventės organizatoriai padėjo renginio rėmėjams: už gimtadienio tortą – įmonei UAB „Bijola“, skanų šakotį iškepė MB „Onutės šakotis“, tulpių žiedais apdovanojo „Pasaulio gėlės“, Miglės Jaskūnienės „MJ Naturals“ parėmė natūraliais rankų darbo gaminiais. Ramunė Jurkšienė suteikė grafikos dizaino paslaugas, Marijampolės kurčiųjų draugija papuošė šventės salę rankų darbo gėlėmis. Ir, žinoma, ačiū VDU Užsienio kalbų instituto direktorei Teresei Ringailienei, kuri ne tik suteikė galimybę organizuoti šventę Didžiojoje auloje, bet ir tarė įsimintinus sveikinimo žodžius. Nuoširdi padėka savanoriams, kurie padėjo šventei pasirošti.

Kauno kurčiųjų jaunimo organizacijos 15-ojo gimtadienio šventė.

Sukaktuviniukų tortas.

Diskusija dėl LGK įstatymo turinio

Kovo 24 d. Lietuvos kurčiųjų draugija pakvietė kurčiųjų įstaigų ir organizacijų vadovus susitikti Kaune. Renginyje buvo pristatyta gestų kalbų ES šalyse analizė ir jos pagrindu parengtos rekomendacijos. Vėliau dalyviai apsvarstė LGK įstatymo gaires, išklusė kelis pranešimus, pasikeitė nuomonėmis rūpimais klausimais.

„Akiračio“ inf.

Kurčių dėstytojų trūkumas. Vilniaus kolegijos (VIKO) Pedagogikos fakulteto dekanė **Vaiva Juškienė** neslėpė, kad pastaraisiais metais prieš kiekvieną rugsėjo pirmąją galvos skausmu tampa suformuoti nuolatinę LGK vertimo specialybės dėstytojų komandą. Kurtieji skundžiasi gestų kalbos vertėjų stygiu, jų kompetencijomis, tačiau patys į vertėjų rengimą, dekanės nuomone, įsitraukia nepakankamai.

Kartais atrodo, kad kurtieji turi kitų, kalbėtojai esą nežinomų prioritetų. Galbūt darbas VIKO jų nevilioja ir dėl nedidelių atlyginimų. Tačiau dekanė pabrėžė, kad patrauklų atlyginimą gali tikėtis gauti tik magistro diplomą turintys asmenys. Todėl ragino kurčiuosius studijuoti magistrantūroje.

Sudėtinga esą būtų patenkinti ir kitą kurčiųjų poreikį: suteikti VIKO LGK vertimo specialybės studentams specializaciją, pvz., švietimo vertėjo. Anot pranešėjos, per trejų metų LGK vertimo studijų laiką įgyjamos tarsi dvi specialybės: LGK ir LGK vertėjo. Tad tokiomis aplinkybėmis yra realu parengti „bazinį“, t. y. bendruomenės vertėją, o specializaciją svarstyti įgyti jau po studijų.

Ši tema išsirutuliojo pradėjus diskutuoti, kad 2024 m. rudenį, kai bendrojo lavinimo mokyklose kartu su girdinčiais pradės mokytis ir kurtieji, galimai labai išaugs vertėjų, besispecializuojančių versti klausos negalią turintiems mokiniams, poreikis. Tačiau diskusiją sustabdė LKD prezidentas **Kęstutis Vaišnora**, pareiškęs, kad įtraukusis ugdymas nesietinas su LGK vertėjais pamokose. Įtraukųjį ugdymą LKD įsivaizduoja kitaip.

Nėra kurčių mokytojų dalykininkų. Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centro direktorė **Svetlana Beniušienė** sakė, jog reikala-

vimas mokėti LGK visiems su kurčiaisiais dirbantiems girdintiems pedagogams suprantamas, tačiau šiuo metu sunkiai įgyvendinamas. Mokykloje nuolat vyksta mokytojų kaita, labai trūksta specialistų. Ir kaskart esamiems pedagogams išėjus iš darbo juos pakeitusius mokytojus prisieina LGK mokyti iš naujo. Problema galėtų būti sprendžiama, jei į kurčiųjų ugdymą labiau įsitrauktų kurti mokytojai. Deja, mokykla neturi nė vieno kurčiojo dalyki-

ninko, tokio kaip fizikos, matematikos, biologijos, chemijos mokytojas. Kurtieji studijuoti minėtų specialybių tiesiog nesirenka.

Dar kartą apie lyderystės stoką. Pristatydama internetinio Lietuvių gestų kalbos žodyno plėtros perspektyvas, dekanė V. Juškienė vėl pakartojo apie kurčiųjų lyderystės stoką. Vilniaus kolegijai tai aktuali tema. 2023 m. žodyno tolimesnį rengimą ir gestotyros darbus iš LKNUC Metodinių priemonių rengimo ir gestotyros skyriaus turėtų perimti VIKO Gestotyros centras. Dekanės teigimu, prieš žengiant šį atsakingą žingsnį, buvo domėtasi žodyno rengimo situacija. Jų kolektyvui susidarė įspūdis, kad pagrindinėse žodyno rengimo ir gestotyros pozicijose vis dėlto yra girdintieji. „Kurtieji į šias veiklas turėtų įsitraukti pilna jėga ir imtis lyderystės“, – įsitikinusi dekanė.

Finansiniai klausimai. V. Juškienei nerimą kelia ir tai, kad žodyno tolimesnį rengimą ŠMSM numačiusi finansuoti iš struktūrinių fondų lėšų. Kalbėtojos nuomone, tai greičiausiai reikš, kad bus skirta pinigų materialinei ir technologinei bazei sukurti ir plėtoti, bet, kaip rodo patirtis, mažai tikėtina, kad iš šio šaltinio atsiras pinigų darbuotojams įdarbinti. VIKO iš savo rezervų surado lėšų vieno gestotyryninko darbui apmokėti. Kol kas neaišku, iš kur reikės pritraukti lėšų kitiems etatams steigti, pasidalino rūpesčiu dekanė. Dėl to LGK įstatymo priėmimo Vilniaus kolegija laukia nekantraudama. Galbūt vėliau bus priimti poįstatyminiai aktai ir tada bus numatytos lėšos įvairioms su LGK susijusioms veikloms.

Tačiau LKNUC direktorė S. Beniušienė nebuvo tokia optimistė: jos manymu, dėl to, kad tokioms ambicingoms LGK įstatymo nuostatomis įgyvendinti reikia daug kvalifikuotų specialistų ir nemažų lėšų, jo priėmimas gali strigti. O jei įstatymas bus priimtas, jo įgyvendinimas gali būti atidėtas net gana ilgam laikui.

Kompetencijos „išsisklaidžiusios“. Visi po renginio kalbinti asmenys atkreipė dėmesį: kompetentingų kurčiųjų specialistų yra per mažai, jie graibstomi: tie patys dirba aukštosiose mokyklose, kurčiųjų mokyklose, prie žodyno, Vertimo centro (LGKVC) Lietuvių gestų kalbos metodiniame skyriuje. Į vieną sritį nesusitelkiama, vyksta nuolatinė darbuotojų „migracija“ ir net perviliojimai iš vienos įstaigos į kitą. Naujų specialistų dėl srities siaurumo niekas neruošia, o patys kurtieji neskuo tobulinti savo kvalifikacijos, nelinkę aukotis dėl idėjos.

Po Vertimo centro skyriaus vedėjos **Linės Juozaitienės** supažindinimo su LGK metodinio skyriaus veiklomis, kilo diskusija, kas turėtų rengti programas ir mokyti LGK girdinčius kurčiųjų mokytojus – Vertimo centras ar LKNUC? Ši diskusija užgriebė ir dar platesnį lauką: ar efektyvu, kai gestų kalbos girdinčiuosius moko, visuomenę apie kurčiuosius, LGK ir kurčiųjų kultūrą šviečia ir LKNUC, tėvų bendrija PAGAVA, ir Vertimo centras, LKD?

Vienos diskusijos neužteks. Dalyviai po renginio dalinosi nuomonėmis, kad dar reikės ne vieno susitikimo, kol visų pozicijos suartės ir į išorę LGK įstatymo rengimo klausimu bus galima ištransliuoti vieningą žinią.

LGK įstatymo iniciatorių laukia ir dar vienas sunkus darbas: susitikimai ir diskusijos su atskiromis ministerijomis, palaikymo LGK įstatymo idėjai ir balsavimo už jį užsitikrinimas Seime.

Moteris, kuriai profesiją parinko likimas

Laima LAPĖNIENĖ

Kaip ir daugelis CODA, Diana PALILIŪNIENĖ vaikystėje sau prisiekė niekada nebūti gestų kalbos vertėja. Tačiau įvyko taip, kad ne ji pasirinko profesiją, o profesija pasirinko ją. „Gyvenimas iš manęs pasijuokė ir yra taip, kaip turėjo būti“, – šypso-damasi sakė moteris, jau ketu-rioliktus metus dirbanti Lietuvių gestų kalbos vertimo centro Panevėžio teritoriniame skyriuje.

Tėvų meilės istorija

Diana gimė kurčios motinos ir neprigirdinčio tėčio šeimoje, todėl suprantama, kad jai teko vertėjauti jau vaikystėje. Ir, kaip pati pripažino, vaikui tai buvo labai sunki ir didelė atsakomybė už savo tėvus. „Kai esi vaikas, nori turėti vaikystę, o aš turėdavau išversti tėvams, ką sako auklėtoja. Įsivaizduokite, koks mano supratimas buvo apie tai. Ir kaip reikia paaiškinti suaugusiems, kai turi tik vaiko patirtį?“ – retoriškai klausė pašnekovė.

D. Paliliūnienės mama, gimusi girdinti, apkurto vaikystėje po sunkios traumos ir pavėluoto gydymo. Tėtis taip pat gimė girdintis, o neprigirdėti pradėjo po stipraus ausų uždegimo. Į porą tėvus suvedė tuometė Vilniaus amatų mokykla. Motina mokėsi siuvėjos, o tėtis – mūrininko amato. Ten, anot Dianos, ir prasidėjo jų meilės istorija.

Tiesa, iki tol, kol pradėjo mokytis amatų, mama lankė Telšių kurčiųjų internatinę mokyklą, o tėtis – bendrojo lavinimo mokyklą, todėl jo gestai buvo vadinamojo buitinio lygio. Kadangi abu tėvai vaikystėje puikiai girdėjo ir augo girdinčiųjų šeimose, tarpusavyje kalbėdavosi žodine kalba. Motina, anot Dianos, iki šiol puikiai skaito iš lūpų.

Į Panevėžį D. Paliliūnienės mama Vero-

Panevėžio vertėja Diana Paliliūnienė.

Dianos tėvai: Veronika ir Sigitas Valatkevičiai.

nika atsikraustė gavusi paskyrimą į kurčiųjų gamybos mokymo kombinatą, o paskui ją atvyko ir būsimasis pašnekovės tėtis.

Kurčiųjų perduotos vertybės

D. Paliliūnienės klausėme, kas bendro būdinga klausos negalią turinčių žmonių psichologijai. Daug metų jungtimi tarp kurčiųjų ir girdinčiųjų pasaulių esanti D. Paliliūnienė atkreipė dėmesį, kad bendraujant su kurčiais reikia būti labai atvirai ir nuoširdžiai, nes klausos negalią turintys žmonės puikiai „perskaito“ kūno kalbą. Labai greitai pamato ir pagauna klastotę, melą, dirbtinumą.

O kokius privalumus atveria kurčiųjų ir girdinčiųjų psichologijos išmanymo sintezė? Atsakydama Diana pabrėžė, kad tai jai padeda greičiau ir giliau suprasti visus žmones: „Man jau yra įaugę į kraują bendraujant su pašnekovu stebėti jo mimiką bei kūno kalbą. Matydama tai, žinau, ar tas žmogus yra tikrai nuoširdus. Pripažįstu, kad vaikystėje nebuvo lengva, kai tekdavo perprasti kurčius žmones, bet tai davė vertingos patirties visam gyvenimui.“

Tobulėjimo ir tolerancijos svarba

Moteris pripažino, kad dabar kurtieji žiūri į pasaulį daug plačiau. Internetas suteikia jiems gerokai daugiau galimybių komunuoti. Todėl ir vertėjoms privalu nuolat tobulėti. Jeigu sovietmečiu vertėjos daugiau atliko socialinio darbuotojo darbą, tai dabar, anot jos, jei neisi koja kojon su gyvenimu, greitai gausi spyrį į užpakalį.

Ir dar. Jei netobulėsi, būsi neįdomus vertėjas. Todėl tenka taikytis ir prie senjorų, kurie vartoja senesnius gestus, ir prie jaunimo, kurie į pokalbį jau „įmeta“ daug tarptautinių, ypač anglų kalbos, gestų. „Jei kyla neaiškumų, drąsiai klausiu ir aiškinuosi, nes vertėjas

negali visko žinoti“, – tikina D. Paliliūnienė.

Kalbėdama apie kurčiųjų ir girdinčiųjų integraciją, Diana akcentavo, jog būtina tolerancija ir iš vienos, ir iš kitos pusės. „Mes visi esame žmonės, ir nesvarbu, ar tu esi kurčias, ar girdintis. Reikia elgtis taip, kaip norėtum, kad elgtųsi su tavimi. Visada reikia išklausti, įsigilinti, įsijausti į kito žmogaus padėtį“, – sakė pašnekovė.

D. Paliliūnienė Panevėžio kolegijoje yra įgijusi socialinio darbuotojo specialybę, o Vilniaus kolegijoje baigusi lietuvių gestų kalbos vertimo programą.

Laikas šeimai ir sau

Su vyru Dariumi juodu užaugino du sūnus: Lauryną ir Igną. Vyresnysis sūnus moka gestų kalbą ir puikiai susikalba su močiute. Moteriai malonu matyti gražų anūko ir močiutės bendravimą. Dianos tėtis jau prieš šešerius metus yra iškeliavęs į Amžinybę.

Laisvalaikį D. Paliliūnienė mėgsta leisti aktyviai ir čia jai kompaniją noriai palaiko keturkojė draugė Kora. Moteris vokiečių aviganę jau 4 metus vežioja į dresūros mokyklą. Jai įdomu, ką šios veislės šunys mėgsta, kaip tinkamai juos reikia auklėti ir mokyti.

„Labai daug jai skiriu savo laiko“, – neslepia meilės augintinei pašnekovė.

Kai pasiilgsta ramybės, Diana medituoja, mezga, skaito knygas. Viena knyga ypač stipriai paveikė – Donna Woolfolk Cross „Popiežė Joana“. „Nors esu skaičiusi ne vieną knygą apie moters padėtį viduramžiais, tačiau ši ypač paveikė“, – atviravo moteris, neslėpdama, kad labiausiai ją sukrėtė tai, kad tuo laikotarpiu šuns pozicija buvo aukštesnė nei moters. Moteris neturėjo teisės nei mąstyti, nei reikšti savo nuomonės. „Džiaugiuosi, kad gyvenu tokia amžiuje, kai moterys jau yra išsikovojusios savo teises“, – sakė Diana.

Su keturkoje drauge Kora.

A. Grigoriana: „Mažais žingsneliais einame pirmyn kartu ir jaučiamės patobulėję“

Vaida LUKOŠIŪTĖ

Marijampolės bendruomenės lyderė Ala Grigoriana.

Iš mokyklos suolo – tiesiai į darbą

Ala Grigoriana – tikra marijampolietė, nors didžiąją savo vaikystės dalį praleido tuomečiame Kauno neprigirdinčiųjų mokyklos internate (dabar – KKNUC). Dar būdama mokykloje, mergaitė pasižymėjo išskirtiniu aktyvumu, dalyvavo meninėje ir sportinėje veikloje. Labiausiai Alai prie širdies buvo lengvoji atletika: šuoliai į aukštį, bėgimas. Savo sportinius gebėjimus demonstravo šalies čempionatuose ir turnyruose. Mokykloje išpuoselėti gebėjimai praverčia ir šiandien. Marijampolės kurčiųjų draugija išsiskiria ypač gabiais, aktyviais ir kūrybingais bendruomenės nariais, kurių talentams atsiskleisti nemažai įtakos turėjo ir pati Ala.

Taigi, baigusi 9 klases, mergina sugrįžo į gimtąjį miestą, kur patyrė pirmojo darbo skonį: įsidarbino šaltkalve. Vėliau perėjo dirbti į siūlų verpimo fabriką, o dar vėliau – į vytelių pynimo firmą, kur išmoko pinti ne tik suvenyrinius krepšius, bet ir baldus: krėslus, stalus.

Ala nuo pat pradžių buvo aktyvi Marijampolės kurčiųjų draugijos narė. Į jos kūrybiškumą ir pastangas padėti kitiems netrukus dėmesį atkreipė bendruomenės bičiuliai. Tad niekam nuostabos nesukėlė, kai 2010 metais ji buvo vienbalsiai išrinkta Marijampolės kurčiųjų draugijos pirmininke. Tiesa, tai turėjo būti laikina stotelė, nes moteris pareigose pakeitė į motinystės atostogas išėjusią tuometę organizacijos vadovę Ramunę Stanynienę. Tačiau, subūrusi šiltą bendruomenę, pirminin-

Tikriausiai visi sutiksime, kad laikas sėlina tik mokyklos suole, o išėjus į platųjį pasaulį gyvenimas skrieja. Tai tinka ir kalbant apie Kauno teritorinės valdybos Marijampolės pirminės organizacijos (toliau – Marijampolės kurčiųjų draugijos) pirmininkės Alos GRIGORIANOS gyvenimišką patirtį. Kviečiame iš arčiau susipažinti su lydere ir įvertinti nuveiktus darbus, kuriems ji suvienijo marijampoliečių bendruomenę.

kės pareigas mūsų herojė eina iki šiol.

„Iš pradžių buvo nelengva, bet mes, bendruomenės nariai, visi kartu mažais žingsneliais judame į priekį ir šiandien jaučiamės patobulėję“, – sako Ala. Naujos pareigos pareikalavo ir geresnio išsilavinimo, todėl 2014 m. Ala vėl grįžo į mokyklos suolą ir kartu su Rima Liutvinienė mokėsi Marijampolės suaugusiųjų jaunimo centre ir baigė 12 klasių. „Netrukus ir vėl grįšiu prie mokslų. Rudenį ketinu stoti į Marijampolės kolegiją ir įgyti socialinio darbuotojo padėjėjos išsilavinimą. Sakoma, kad mokytis niekada nevėlu, tai aš taip ir elgiuosi: dirbu ir mokausi“, – šypsosi Ala.

Draugiška ir kūrybinga organizacija

„Marijampolės kurčiųjų draugijoje yra apie 60 narių. Nuolatinių narių – 40, kurie bent kartą per mėnesį užsuka pasidomėti naujienomis. Bet yra ir tokių, kurie ateina kiekvieną savaitę, tad su jais kartu dirbame, mokomės, stipriname socialinius įgūdžius, visa tai paskui taikome savo kasdienėje veikloje. Nariams teikiame ir individualią pagalbą: palydime į įstaigas, padedame, patariame įvairiais gyvenimo klausimais“, – tvirtu ryšiu su nariais džiaugiasi pirmininkė.

Marijampolės kurčiųjų draugija yra įsikūrusi pirmame pastato aukšte, šalia kitų socialinių įmonių, ir turi du kabinetus. Viena iš jų vyksta meniniai ir kūrybiniai užsiėmimai. Bendruomenės veikla labai įvairi. Susibūrę draugėn, kurtieji gamina proginius atvirukus ir kvietimus šventėms, dekupažo technika dekoruoja medienos gaminius, taškelių ir kitokiomis technikomis margina paveikslus. Beje, svarbu paminėti, kad medienos gaminiai taip pat – rankų darbo. Šias grožybes gamina Alos vyras Gračikas Grigorianas kartu su kitu bendruomenės nariu Devidu Kijausku Grigorianų namuose įrengtose dirbtuvėse. Kūriniai nedulka dirbtuvių lentynose, jie eksponuojami Marijampolės savivaldybėje,

miesto viešojoje bibliotekoje. Nemažai darbų yra iškeliauvę į užsienį.

Marijampoliečių rankdarbiai džiugina ir Briuselyje dirbančio europarlamentaro Bronio Ropės akis. O miesto savivaldybės darbuotojai, tikėtina, yra sukaupę unikalią atvirukų ir kvietimų įvairiomis progomis kolekciją, kurių autorė A. Grigoriana. Grožybių pagaminta tiek daug, kad būtų galima apie jas ir terašyti, bet svarbu paviešinti ir kitus marijampoliečių pasiekimus. Vienas jų – 2021 metais surengta Respublikinė kurčiųjų meno šventė. Jai ruošdamiesi, marijampoliečiai pademonstravo daugybę savo talentų: sceną papuošė įspūdingo dydžio rankų darbo gėlėmis bei pasiūvo unikalius scenos kostiumus kiekvienam „Pelenės“ istorijos personažui. Visi, kas dalyvavo renginyje ir regėjo darbo rezultatus savo akimis, pritars, kad pagyrimo žodžiai yra neperdėti.

Kurčiųjų bendruomenei vien savo krašto negana. Kiekvienais metais vis kur nors keliauja. Kelionėse neretai lanko Lietuvos edukacinius centrus, juose išmoksta naujų dalykų, semiasi idėjų. Sugrįžę į gimtąjį miestą, dalinasi patirtimi ir įspūdingais su visais, kurių aplinkybės į kelionę neišleido. „Kiekvienas narys, dalyvaudamas bendruomenės veiklose, parodose, įneša daug pozityvumo. Bando šventes organizuoti ir patys. Mes visi kartu puoselėjame savo bendruomenę, įgūdžius, mokomės“, – bendruomenės aktyvumu džiaugiasi pirmininkė Ala.

Kurčiųjų bendruomenė – bendradarbiavimo pavyzdys

Tvirti ryšiai sieja ne tik bendruomenės narius tarpusavyje, bet ir draugiją su kitomis organizacijomis. Ypač geri santykiai susiklostė su Marijampolės savivaldybės Socialiniu skyriumi. Bendradarbiaudami kartu jie įgyvendina net 3 projektus: 2022 m. socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems teikimo bendruomenėje, miesto savivaldybės lėšomis

Ala, Rima Liutvinienė ir marijampoliečių sukurtos grožybės.

2021 m. meno šventės sceną papuošė gėlėmis, o „Pelenės“ personažus aprenė rankų darbo kostiumais.

finansuojamą integracijos projektą „Atverkite duris klausos negalia turintiems asmenims į Marijampolės bendruomenę“ ir visuomenės sveikatos rėmimo projektą „Klausa nepakenks sveikos gyvensenos ugdymui“. Bendruomenė taip pat džiaugiasi stipriu Lietuvos kurčiųjų draugijos, Marijampolės kultūros centro, kuris sudarė galimybes nemokamai naudotis aktų sale, bei miesto viešosios bibliotekos palaikymu.

Kurčiųjų draugija bendradarbiauja su Marijampolės naujagimių skyriumi bei miesto „LIONS“ klubu, kurie organizuoja projektą „Iš širdies į širdį“. Šio projekto tikslas – aprūpinti naujagimių skyrių megztomis kojinytėmis. Organizacijos narių Eugenijos Stočkutės ir Redos Barauskienės darbščios rankos jau ne vienus metus šildo mažųjų miesto gyventojų kojytes.

Stiprus kolegų palaikymas

Pirmininkė turi stiprų užnugarį – dienos užimtumo meninių gebėjimų būrelio vadovę Rimą Liutvinienę, finansininką Andrių Stankevičių bei pantomimos būrelio vadovę Virginiją Kričalienę.

Rima prie kolektyvo, pirmininkės kvietimu, prisijungė 2011 metais. Ji, kaip ir Ala – tikra marijampolietė. Jos kartu baigė suaugusiųjų jaunimo centrą, o dabar kartu lankys ir Marijampolės kolegiją, kad įgytų specialybę.

Andrius – tikras bičiulis, savanoris, geranoriškas kritikas ir patarėjas. Vyras yra baigęs psichologijos kursus, tad per 8 darbo metus ne kartą davęs naudingų patarimų. „Bendraudamas su Marijampolės kurčiųjų bendruomene supratau, kaip šiuos asmenis vienija gestų kalba. Šią kalbą girdintiesiems tikrai nelengva išmokti, užtat kurtieji ja bendraudami jaučiasi komfortiškai, per kalbą stiprina tarpusavio ryšį. Atėjęs čia dirbti, atradau žmones, kurie yra šilti, kupini džiaugsmo, nelaikantys nuoskaudų širdyje, bet užsidarę savo bendruomenėje. Reikėjo nedidelio postūmio, kad išplauktų į platesnius vandenis, paliktų savo komforto zoną ir atskleistų save. Šiandien kurčiųjų bendruomenė – aktyvūs miesto gyventojai, jie yra čia – su mumis, girdinčiaisiais! Bendravimas su šiais žmonėmis yra neįkai-

nojama patirtis, kurios niekur kitur negausi“, – šiltai apie savo kolegas atsiliepia organizacijos finansininkas.

Virginija – jauniausia kurčiųjų draugijos darbuotoja. Baigusi LKNUC, gyvenimą kūrė didmiestyje, bet susirgus mamai sugrįžo į Marijampolę ir tapo dažna draugijos viešnia. Pastebėjusi moters aktorinius gabumus, A. Grigoriana jai pasiūlė pantomimos būrelio vadovės pareigas.

Susisaistė su Vilkaviškio kurčiųjų organizacija

A. Grigoriana iš tikrųjų yra dviejų kurčiųjų organizacijų vadovė: Marijampolės ir Vilkaviškio. „Pastarosios organizacijos pirmininke tapau prieš dvejus metus. Pasitarėme su LKD prezidentu K. Vaišnora bei viceprezidentu M. Balaišiu ir nusprendėme, kad galėčiau perimti ir Vilkaviškio pirminės organizacijos pirmininkės pareigas. Sprendimą priėmiau atsižvelgusi į Vilkaviškio geografinę padėtį: miestelis nuo Marijampolės nutolęs tik 25 km. Bendruomenėje juokaujame, kad, jei dar ir Šakius prijungsime, tapsime „Suvalkijos krašto kurčiųjų bendruomenė“, – šypsojosi Ala. Iš tikrųjų, pašnekovė Šakiuose nepirmininkaus, nes važinėti į šį miestą jau būtų per toli.

Vilkaviškio bendruomenė tėra tik šeši kurti nariai, bet prie jų priskiriami ir senatvėje apkurę senjorai, tad bendras narių skaičius siekia 20. Marijampolėje ir Vilkaviškyje vykdomos panašios veiklos, todėl pagal galimybes yra dalijamasi darbais.

Tiesia pagalbos ranką pabėgėliams

Netikėtai Marijampolės kurčiųjų draugijoje apsilankė ukrainiečiai Evgenijus Melnikovas ir Bogdanas Voicekovičius. Prasidėjus karui vyrai po visą Europą ieškojo, į kurią šalį išvykti, pas ką galėtų prisiglausti, bet, pabendravę su užsienyje gyvenančiais draugais ir pažįstamais, įsitikino, kad niekas neturi galimybių suteikti gyvenamąjį plotą. Galiausiai jie prisiminė, kad Lietuvoje gyvena Rimantas Jeleginas, su kuriuo susipažino prieš 4 metus per socialinio tinklo „Facebook“ kulinarijos grupę, ir lietuvis juos pakvietė pas save. Evgenijus ir Bogdanas yra Ukrainos kurčiųjų draugijos pantomimos teatro aktoriai, anksčiau rengę pasirodymus ir Baltijos šalyse. Jie žinojo, kad Lietuvoje yra miestas Kaunas, bet, sutikę išvykti į Marijampolę, svarstė, ar nebus taip, kad gyvenimą Odesoje iškeis į gyvenimą mažame miestelyje. Atvykę į vietą, jie rado jaukų, gražų ir širdžiai mielą miestą.

„Jei reikėtų likti Lietuvoje visam laikui, tai rinktumėmės tik Marijampolę. Bet mūsų gyslomis teka Ukrainos kraujas, todėl čia atvykome tik laikinai. Apie darbo paieškas dar nesvarstome, nes jaučiame, kad karas Tėvynėje greitai baigsis ir mes grįšime. Jeigu vis dėlto taip nutiks, kad kariniai veiksmai truks kelis mėnesius, tuomet darbinimės. Norime nuoširdžiai padėkoti vietos kurčiųjų bendruomenei už tai, kad labai šiltai mus priėmė ir suteikė pagalbą“, – gerų žodžių vietiniams nešykštėjo ukrainiečiai.

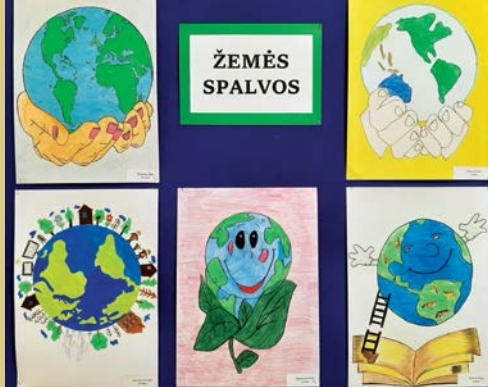
Prieglobstį nuo karo Marijampolėje rado E. Melnikovas ir B. Voicekovičius.

Integracinė savaitė „Žemės spalvos“

Kovo 14-18 dienomis Kauno kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centre organizuota integracinė savaitė „Žemės spalvos“, skirta Pasaulinei Žemės dienai paminėti.

Vaida ŠARKUVIENĖ

ATVIROS PAMOKOS. 6-7 klasių mokiniams surengtoje atviroje integruotoje biologijos, geografijos ir lietuvių kalbos pamokoje „Apkabinkime Žemę“ vaikai sužinojo, kaip žmogaus neapgalvota veikla kenkia mūsų planetai ir ką daryti, kad ją išsaugotume ateities kartoms. Vėliau mokiniai atsakinėjo į klausimus, sprendė kryžiažodį, dėliojo dėlionę ir iš raidžių žodžius, rūšiavo šiukšles, piešė skritulines diagramas ir taip įtvirtino naujas žinias. Pamokoje netrūko azarto ir emocijų.

6 ir 10 klasių mokiniai atviroje matematikos pamokoje skaičiavo, kiek vandens išlaša per parą ir mėnesį, jei yra netvarkingas čiaupas ar tualetas bakelis, sužinojo, kiek vandens išbėga netaupiai valantis dantis ir maudantis vonioje ar duše. Išsiaiškino, kur taupiau plauti indus – indaplovėje ar kriauklėje. Žinias geriau įsiminti padėjo kryžiažodis apie vandenį.

POPIETĖ. 5-10 klasių mokiniai dalyvavo Pasaulinei Žemės dienai skirtoje popietėje „Mes Žemės gyventojai“, kurią vedė Lietuvos

zoologijos sodo edukologės. Jos supažindino mokinius, su kokiais pavojais susiduria atskiros biologinės rūšys ir kokią įtaką gamtoje gali turėti net ir vieno mažo vabalėlio išnykimas. Jie susidomėję apžiūrino edukologijų atsineštus eksponatus: vabalus, drugelį, gyvatės išnarą, vėžio kiautą, kiškio kailiuką. Visiems labiausiai patiko gyva pelytė, tik buvo liūdna sužinojus, kad ji bus kažkieno pietūs. Vėliau viešnios pavaišino mokinius džiovintais svirpliais, tačiau jų paragauti išdrįso ne visi, o tik patys drąsiausi.

PASKAITA. Istorijos mokytojas Tomas Ivanauskas prieš paskaitą mokiniams uždavė provokuojamą klausimą: „Žemė plokščia ar apvali?“ Paskui vaizdžiai papasakojo, su kokiomis problemomis susiduria žuvis, baltieji lokiai, paukščiai, varlės, vilkai, bitės, taip atskleidžiamas jų naudą gamtai. Jis kalbėjo apie šiltnamio efektą ir jo keliamą žalą, apie pareigą saugoti ir tausoti gamtą. Paskaitos pabaigoje mokytojas atsakė į savo klausimą, parodydamas nuotrauką, darytą iš palydovo. Joje matyti, kad Žemė apvali. Jis džiaugėsi, kad mokiniai iš pat pradžių žinojo teisingą atsakymą.

TRANSLIACIJA. Fizikos mokytojas Rytas Umbrasas organizavo tiesioginę Žemės vaizdo transliaciją iš palydovo „Aš matau Tave, Žeme!“

PARODOS. Centre taip pat buvo surengta spaudinių paroda „1000 Žemės paslapčių“, parengtas informacinis stendas „Saugokime didžiausius turtus – Žemę ir vandenį“, stendinis pranešimas apie rūšiavimą. Gražiausius Žemės kampelius galėjome pamatyti

per televizorių stebėdami skaidrių pristatymą „Kokia nuostabi mūsų Žemė“.

Mokiniai savo mintis apie Žemės išsaugojimą perteikė piešiniuose ir fotografijose, kurie vėliau buvo eksponuojami centro parodose. Taip pat ugdytiniai dalyvavo piešinių parodoje „Dėkoju Žemei!“, kuri vyko Kauno m. savivaldybės V. Kudirkos viešosios bibliotekos Kalniečių padalinyje.

KITI RENGINIAI. Per integracinę savaitę centro ugdytiniai lankėsi Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejuje, dalyvavo auklėtojos Vidos Olbergienės patyriminio ugdymo užsiėmime ir mokėsi sodinti sėklas į indelius. Žinias apie gamtą patikrino auklėtojų P. Jurjono ir M. Valiukevičės surengtame protų mūšyje „Pažinkime mus supantį pasaulį“. Taip pat dalyvavo fizinio ugdymo mokytojos R. Narijauskaitės organizuotame šokliųjų kojųčių konkurse.

TEMINĖS PAMOKOS. Kovo 14-18 dienomis visų dalykų pamokos taip pat buvo susietos su Žemės diena, gamtosauginėmis problemomis. Informacinių technologijų pamokose mokiniai kūrė lankstinukus „Gražiausios Žemės vietos“. Fizikos pamokose mokėsi apie Žemės planetą. Lietuvių kalbos ir literatūros pamokose skaitė eilėraščius apie gamtą, mokėsi posmelius mintinai ir juos deklamavo, ieškojo įdomių frazeologizmų apie Žemę ir vandenį, rašė linkėjimus ir laiškus Žemei. Dailės pamokose piešė paukšteliams namelius iš geometrinių figūrų. Matematikos pamokose atliko tyrimus ir skaičiavo, kiek vandens lašelių telpa į šaukštą, kiek šaukštų vandens telpa stiklinėje.

Visa savaitė buvo skirta mokytis tausoti Žemę.

Vaidos Šarkuvienės nuotr.

Į vasaros kurčiųjų žaidynes – viltingai nusiteikę

Net penkmetį reikėjo laukti 24-ųjų vasaros kurčiųjų žaidynių, vyksiančių gegužės 1-15 dienomis Brazilijoje. Kas ketverius metus organizuojamų deflimpiadų ritmą sutrikdė koronaviruso pandemija, dėl kurios net buvo abejonių, ar iš viso į Pietų Ameriką rinksis kurtieji sportininkai. Kai tapo aišku, kad žaidynės organizuojamos, Lietuvos kurčiųjų sporto komitetas (LKSK) į futbolo šalį nusprendė deleguoti septynių sporto šakų atstovus.

Česlovas KAVARZA

„Labiausiai džiaugiuosi, kad žaidynės vis dėlto vyks. Mūsų sportininkai jų nekantriai

laukė. Penkeri metai sportinėje karjeroje – tai ilgas laikotarpis. Anokia paslaptis, kai ku-

riems lietuviams tai paskutinė proga laimėti deflimpiados medalį arba tapti deflimpinio čempionu. Todėl, patikėkite, jie atiduos visas jėgas, kad pasiektų tikslą. O kiek medalių iškovosime, bus žinoma tik po žaidynių“, – nepanoro prognozuoti rezultatų LKSK prezidentas Edvinas Kriūnas.

Galingiausių vyrų rinktinė. Lengvosios atletikos rinktinę sudaro vien galiūnai, rutulio stūmikai: Vytenis Ivaškevičius, Šarūnas Zdanavičius, Mindaugas Jurkša ir disko metikas Mažvydas Paurys. Vadovaujami trene-

Anot D. Narvilo, dar niekad stovykloje nebuvo tiek daug badmintoninkų.

Birštone besitreneruojančias krepšininkes aplankė LKS K prezidentas E. Kriūnas.

rių Sigito Liepinaičio ir Manto Jusio, keturi mušketininkai dalyvavo dviejose stovyklose Tenerifėje, o paskutinėmis dienomis prieš skrydį į Pietų Ameriką vyrai treniruoja Lietuvoje. Pirmieji mūsų galiūnų startai Brazilijoje numatyti gegužės 7 d.

Treneris S. Liepinaitis iš jų tikisi daug: „V. Ivaškevičius turi laimėti medalį. Labai stengsimės ir norėsime, kad jis būtų auksinis. Jei M. Jurkša pasiųs rutulį 17 metrų, tai irgi laimės medalį, o Š. Zdanavičius „su 16 metrų rezultatu“ turėtų patekti į šešetuką. M. Pauriui disko metimo sektoriuje bus didelė konkurencija. Planuoju, kad jis bus penketuke, o gal net trejetuke. Tačiau mes planuojame, o Dievas juokiasi.“

Vienas lauke – irgi karys. Pastaraisiais metais pergalemis džiuginantis Mantas Kazimieras Sinkevičius sėkmingai pasirodė ir neseniai Vengrijoje vykusiose Europos graikų ir romėnų imtynių pirmenybėse. Jis svorio iki 77 kg grupėje buvo aštuntas. Šiais metais kaunietis tapo Lietuvos čempionu tarp girdinčiųjų. Iki žaidynių likusį laiką M. K. Sinkevičius ruošėsi Kaune ir Vilniuje.

„Galiu pasakyti, kad Mantui Vengrijoje užėmus aukštą aštuntą vietą nuotaikos geros. Jis pagal iškovotą poziciją buvo antras tarp Lietuvos nacionalinės rinktinės narių. Ir dar kas svarbu: nepatyrė traumos, – džiaugėsi treneris Saulius Liaugminas. – Tikėkimės, kad lietuvis Brazilijoje pasidabins vertingiausiu medaliu.“

Tinklininkės tikisi būti ketverte. Moterų paplūdimio tinklinio varžybose Lietuvos garbę gins Birutė Aleknavičiūtė ir Ingrida Milkintaitė. Lemiamą pasirengimo žaidynėms periodą merginos pradėjo stovykloje Tenerifėje. Ten jos su Lietuvos jaunimo rinktinių girdinčiomis žaidėjomis plušėjo dvi savaites: kaupė žaidybinių praktiką, pratinosi prie oro sąlygų, kokios laukia Brazilijoje. Grįžusios pasirengimą tęsė Lietuvoje.

2021-aisiais pasaulio čempionate bronzos medalius iškovojuusių sportininkų treneris Paulius Matulis Brazilijoje tikina siekiant būti geriausiųjų ketvertuke. „Vieno, ko noriu: kuo vėliau susitikti su ukrainietėmis. Pernai Lenkijoje jos visa galva buvo pranašesnės už visas varžoves, todėl vengiame jų.“

Brazilijoje gins čempionų vardą. Vyrų krepšinio rinktinė, vadovaujama Gintaro Ra-

zučio, naujojo asistento Roberto Puzino (pakeitusio Algirdą Jurkšą) ir fizinio pasirengimo trenerio Arinijaus Veiknio, pirmą 9 dienų treniruočių stovyklą surengė Birštone. Vėliau visą mėnesį vyrai derino žaidimo gijas, tobulino gynybą sostinėje. Škart trenerių štabas nusprendė, kad nuo pirmųjų treniruočių stovyklų bus tiek žaidėjų, kiek reikia komandai – 12 krepšininkų. Kartu su senbuvais plušėjo ir jaunas Laurynas Pumputis, 200 cm ūgio 12-okas iš Švenčionėlių. Rinktinių pastaruoju metu kankino aukštaūgių stoka. L. Pumputis bent kiek gelbės padėtį. Lietuviai B grupėje nuo gegužės 3 d. kovos su Venesuelos, Graikijos, Taipėjaus, Brazilijos ir Ukrainos rinktinėmis.

„Sunku spręsti apie komandas, nes per penkerius metus jos beveik visos pasikeičia neatpažįstamai. Svajonė – patekti į pusfinalį, o čia – kaip susiklostys“, – atsargiai savo komandos galimybes vertino rinktinės vairininkas G. Razutis.

Į žaidynes – su nauju štabu. Moterų rinktinė, kurios trenerių štabas pasikeitė iš pagrindų, pasirengimą žaidynėms pradėjo Kaune. Vėliau krepšininkių laukė stovykla Birštone ir dar kartą Kaune. Vyriausiuoju treneriu, pakeitęs garsiąją Liną Dambrauskaitę, tapo Andrius Vaicekauskas. Jis asistentu paskvietė trejus metus Maskvos srities „Chimki“ klube dirbusį Aurimą Jasilionį ir atletinio rengimo profesionalą Vaidą Verbicką. Kartu su Lietuvos rinktinės senbuvėmis į komandą iš Vokietijos atvyko patyrusi Jurgita Navickaitė.

„Ir patys žinome, kad kitoms komandoms mes nusileidžiame ūgiu, fiziniiais duomenimis, meistriskumu, tačiau taisėme, ką galėjome taisyti, ir sieksime medalių“, – realiai komandos galimybes vertina A. Vaicekauskas. Brazilijoje praėjusių žaidynių vicečempionės lietuvės B grupėje nuo gegužės 3-iosios varžysis su Turkijos, JAV, Kenijos ir Ukrainos rinktinėmis.

Lietuvių laukia klaidžios džiunglės.

Orientavimosi sporto rinktinė rengtis žaidynėms pradėjo 10 dienų treniruočių stovykloje Turkijoje, kurią vainikavo 3 dienų tarptautinės girdinčiųjų varžybos. Vėliau orientacininkai, vadovaujami Laimio Drazdausko, treniravosi ir rungtyniavo Lietuvoje. Mantas Volungevičius net tapo Lietuvos 35 metų veteranų vidutinės trasos nakties čempionato prizininku. Brazilijoje mūsų šaliai atstovaus 6 sportininkai: Gedvilė Diržiūtė, Viltė Kanapinskaitė, Adrija Atgalainė, Judita Volungevičienė, Donatas Tumaitis ir M. Volungevičius. Kovas orientacininkai pradės gegužės 6-ąją.

„Norime medalių, bet jų nori ir kiti, tad svarbiausia Brazilijoje – gerai pasirodyti“, – pažadais nesišvaistė strategas L. Drazdauskas.

Treneris baidosi Azijos žaidėjų. Lietuvos kurčiųjų badmintono rinktinė pirmąją treniruočių stovyklą surengė Vilniuje. Prieš deflimpiadą visi plušėjo Klaipėdoje. Iš pradžių, gegužės 2-ąją, Brazilijoje badmintonininkai dalyvaus komandų varžybose, kuriose tarpusavyje žais 5 partijas. Vėliau vyks asmeninės kovos.

„Vietos rinktinėje dar treniruočių pradžioje buvo garantuotos vyrukams: I. Reznikui ir K. Dauskurtui, o 6 merginoms teko tarpusavyje pakonkuruoti. Po Lietuvos kurčiųjų badmintono čempionato ir kontrolinių varžybų apsisprendžiau: Brazilijoje rungtyniaus Vaiva Žymantaitė, Emilija Unte ir Marija Rimkutė, – paskelbė treneris Donatas Narvilas. – Kaip seksis, sunku pasakyti. Ką gali žinoti, kokie perliukai užaugo Azijoje, nes ten jie dygsta ir dygsta.“

V. Narkevičius kausis vienas. Lietuva Brazilijoje turės ir stalo tenisininką. Mūsų šalies garbę ginsiančiam Viktorui tai bus ketvirtosios žaidynės. Praėjusiose jis iškovojo bronzos medalį komandų turnyre. Škart į kovą stos vienas pats. Sportininkas žaidynėms rengėsi Vilniuje, dalyvavo įvairiuose turnyruose.

Žaidynėse Lietuvos garbę ginsiantys lengvaatlečiai ir jų treneriai.

Paplūdimio tinklininkės treniravosi Tenerifėje.

KULTURA

CODA

Kadras iš kino filmo „CODA“.

„Aš jus myliu“, – rodo T. Kotsuras.

Filmo aktorių komanda ir režisierė Sian Heder (kairėje).

Trojus Kotsuras – pirmasis kurčias vyras, laimėjęs „Oskarą“

Kovo 28 d. vykusiuose 2022 metų Kino akademijos, kitaip „Oskarų“, apdovanojimuose pergalę šventė filmas „CODA“, susižėręs net tris nominacijas: geriausio filmo, geriausio adaptuoto scenarijaus ir geriausio antrojo plano aktoriaus. Pastarąjį apdovanojimą pelnęs Trojus Kotsuras įėjo į istoriją kaip pirmasis kurčias vyras, tapęs „Oskaro“ laimėtoju. Iš viso dabar yra du kurtieji, turintys tokį apdovanojimą. Simboliška, kad antrasis priklauso Marli Matlin, filme vaidinusiai T. Kotsuro herojaus žmonai. Ji statulėlę gavo prieš 35 metus už vaidmenį filme „Mažesniojo Dievo vaikai“.

T. Kotsurai šis apdovanojimas nebuvo netikėtas, dar prieš „Oskarų“ ceremoniją aktorius kino kritikų buvo įvardijamas favoritais. Tačiau į sceną atsiimti apdovanojimo jis lipo pastebimai susijaudinęs ir susigraudinęs.

„Būti šioje kelionėje yra nuostabu. Negaliu patikėti, kad esu čia“, – šiais žodžiais jis pradėjo savo kalbą, kurios pabaigoje visi žiūrovai, tarp kurių – žymiausi pasaulio aktoriai – atsisotę plojo gestų kalba.

„Išties nuostabu, kad filmas „CODA“ tapo pastebėtas visame pasaulyje. Jis netgi pasiekė Baltuosius rūmus, kurie pakvietė CODA aktorių komandą pasisvečiuoti ir surengė ekskursiją. Susitikome su prezidentu Joe Bidenu ir daktare Jill Biden. Planavau pamokyti juos negražių gestukų, bet Marli Matlin liepė man elgtis gražiai, – juokavo T. Kotsuras. – Nesijaudink, Marli, šiandien savo kalboje nesikeiksiu, vietoj to norėčiau padėkoti visoms puikioms kurčiųjų teatro scenoms, kurios mane įsileido ir suteikė galimybę tobulinti aktorystės gebėjimus. Ačiū jums.“

„Mano tėtis gestų kalbą mokėjo geriausiai iš visų šeimos narių, tačiau jis pateko į automobilio avariją, po kurios jo kūnas tapo paralyžiuotas nuo kaklo žemyn, tad neteko galimybės bendrauti gestų kalba. Tėti, aš iš tavęs išmokau tiek daug. Visada tave mylėsiu. Tu esi mano herojus“, – graudindamasis aktorius dėkojo savo šeimai, artimiesiems, taip pat kurčiųjų, CODA ir neįgaliųjų bendruomenėms. – Tai mūsų akimirka.“

Kas yra Trojus Kotsuras?

Aktorius, kuriam dabar 53 metai, gimė 1968 m. Mesoje, Arizonos valstijoje. Jis buvo vienintelis kurčiasis girdinčiųjų šeimoje. Jo

visa šeima dėl Trojaus išmoko gestų kalbą. Augdamas Trojus nuolat žiūrėjo „Tomo ir Džerio“ animacinius filmukus, kadangi juose niekas tarpusavyje nesikalbėjo garsais. Vėliau, paūgėjęs, jis susižavėjo „Žvaigždžių karų“ filmais ir jų vizualiniais pasakojimais. Jie ir įkvėpė berniuką siekti aktoriaus karjeros.

Baigęs mokyklą, Trojus įstojo į Gallaudeto universitetą, teatro specialybę, tačiau mokslus metė, nusprendęs siekti aktoriaus karjeros. 1994 m., ieškodamas karjeros galimybių, jis persikėlė į Los Andželą. Dvejus metus vaidino Nacionaliniame kurčiųjų teatre, vėliau pasirodė Brodvėjaus miuzikle, kur atliko antraeilį vaidmenį, o vėliau ilgus metus gaudavo vaidmenis pavieniauose epizoduose televizijos serialeuose ar nepriklausomuose filmuose.

Vaidindamas Nacionaliniame kurčiųjų teatre, 1993 m. T. Kotsuras sutiko savo būsimą žmoną, irgi kurčią aktorę Deanne Bray, kurią vedė po ilgų draugystės metų, 2001-aisiais. O 2005 m. jiems gimė girdinti dukrytė Kyra, kuri puikiai moka ir amerikiečių gestų, ir anglų kalbas.

Nors T. Kotsuras gaudavo vaidmenis, tačiau jie būdavo maži, nepastebimi. Vėliau vyras susižavėjo režisūra, tačiau po kelių bandymų suprato, kad kurtiems režisieriams vietos nėra. O tada, po beveik 20 metų nesėkmingų bandymų įsitvirtinti Holivude, jis gavo vaidmenį filme „CODA“. Šiandien jo rankose – „Oskaras“.

Interviu žurnalui „Variety“ T. Kotsuras prisipažino: „Aš buvau toks pavargęs nuo finansinių sunkumų, kurie tęsėsi daugybę metų. Šis apdovanojimas išgelbėjo mano gyvybę, karjerą, šeimą. Aš prisiėmiau tiek daug rizikos, o be šių nominacijų ir apdovanojimų nežinau, kas būtų nutikę.“ Paklaustas, kaip galvoja, kokią gyvenimą gyventų, jei nebūtų suvaidi-

T. Kotsuro rankose „Oskaro“ statulėlė.

nęs filme „CODA“, aktorius atsakė: „Dirbčiau greitojo maisto restorane arba prekybos centre maisto krovėju į maišelius.“

Filmas „CODA“ įeis į istoriją

„CODA“ yra amerikiečių kompanijos „Apple“ vienas iš pirmųjų filmų. Jis sukurtas remiantis prancūzų kino juosta „Belierų šeima“ („La Famille Bélier“) ir pasakoja istoriją apie Rubę (akt. Emilija Džouns), kuri yra vienintelė girdinčioji kurčiųjų šeimoje. Ji nuolat kaip gestų kalbos vertėja talkina savo mamai Džekei (akt. Marli Matlin), tėtiui Frankui (akt. Trojus Kotsuras) ir broliui Leo (akt. Danielis Duras). Jos šeimos žvejybos verslui iškilus grėsmei, ji privalo pasirinkti: arba likti padėti savo tėvams, arba išvykti ir imtis išsvajotų muzikos mokslų Berklio koledže.

Tai yra ir pirmas kartas istorijoje, kai filmas, kurio didžioji aktorių dalis – kurtieji, laimi svarbiausius kino pasaulio apdovanojimus. Po anksčiau vykusių Aktorių gildijos apdovanojimų, kuriuose filmas pelnė pagrindinius prizus dviejose nominacijose, Marli Matlin kalbėjo: „Už mūsų filmą balsavę žmonės parodė, kad esame jų kolegos, lygūs jiems. Tai tikrai turi suteikti galimybių kitiems aktoriams, kurie, nesvarbu, kas bebūtų, svarbu tik tiek, kad yra talentingi.“

Taip pat M. Matlin prognozavo: „Dabar daug žmonių galvos apie kurčius aktorius, kurs jiems idėjas, scenarijus ir pradės bendradarbiauti.“ Jos kolega šiame filme D. Duras pritarė M. Matlin, reikšdamas viltį, jog šie laimėjimai pakeis kurčių žmonių padėtį ir atvers jiems naujas galimybes.

Pagal užsienio žiniasklaidą parengė
Rasa BUIKAUSKAITĖ-KURZENKOVĖ

Spektaklio „Tyla? Nieko baisaus...“ jaunųjų aktorių trupė.

„Kaunas 2022“: meno kalba – apie tai, kas svarbu

Kovo 5 dieną Kauno menininkų namuose parodytas spektaklis „Tyla? Nieko baisaus...“ Vaida LUKOŠIŪTĖ

KKJO pirmininkas Paulius Jurjonas, pasitaręs su VšĮ Kauno kurčiųjų reabilitacijos centro direktore J. Pugačiauskiene, nusprendė pateikti prašymą leisti kurtiesiems spektaklį pristatyti platesnei auditorijai: „Kaunas – Europos kultūros sostinė 2022“ didžiojo atidarymo metu.

Į kurčiųjų bendruomenės prašymą buvo

atsižvelgta ir Kauno jaunųjų aktorių kolektyvui suteikta galimybė pasirodyti didžiojoje scenoje. Spektaklis tą pačią dieną buvo rodomas du kartus skirtingu metu, kad kuo daugiau žmonių galėtų jį pamatyti.

Scenos kūrinį pamatė nemažas būrys girdinčių žmonių. Po renginio jie dalinosi įspūdžiais, atskleidė, kad apie patirtus išgyvenimus kalbėjosi ir su savo vaikais. Toks ir buvo spektaklio tikslas, kad žmonės pradėtų kalbėtis ir suprasti.

Pagrindinis personažas – kurčia mergaitė,

o aplink ją – girdinti šeima, girdintys draugai, bendramoksliai. Kas gali suprasti, ką ji nuolat išgyvena, supama vien girdinčiųjų bendruomenės? Kad girdintieji dar labiau įsijaustų į žinutės rimtumą, viso spektaklio metu jiems buvo siūloma naudoti ausų kamštukus, pabūti tyloje ir patirti pagrindinės herojės būseną fiziškai. P. Jurjonas vėliau sakė, kad pasirodymo sėkmė jį asmeniškai nudžiugino, o pagrindinis tikslas – pasiektas. Jaunimo lyderis taip pat pasidžiaugė, kad į spektaklio trupę įsitraukė daug naujų žmonių.

Panevėžiečiai magijos paslapčių mokosi iš garsenybių

Panevėžio kurčiųjų kultūros centro iliuzionistų trupė kas antrą sekmadienį aktyviai dalyvauja Pasaulio kurčiųjų magijos draugijos prezidento Matthew Morgano (JAV) ir Franzo Paulus (Vokietija) vedamose nuotolinėse paskaitose, mokymuose ir diskusijose. Ir kartu su kitų šalių kurčiais iliuzionistais šiuose neakivaizdiniuose susitikimuose mokosi magijos triukų, turi galimybę pabendrauti su šio meno virtuoza bei garsiais lektoriais tokiais, kaip Jeffas McBride, Kevinas James, Marrio Marchese, Johnas Sturkas. Vilius GLUŠOKAS

Matthew pirmą kartą žiūrovams savo magijos meną pademonstravo būdamas vos 11 metų. Nuo tada nuolat tobulina įgūdžius, mokosi naujų triukų bei koncertuoja visame pasaulyje. Savo meną jis demonstravo visose 50 JAV valstijų ir 45 pasaulio šalyse. Iliuzionistas laimėjo du „Grand Prix“ apdovanojimus ir iškovojo keletą pirmųjų vietų kituose

konkursuose JAV, Rusijoje, Suomijoje.

Jo vadovaujama Pasaulio kurčiųjų magijos draugija 2009 m. parengė ir išleido pirmąją knygą „It/s Magic“ (liet. „Tai yra magija“) ir vaizdo albumą (DVD) 2011 metais. M. Morganas taip pat yra Amerikos magijos draugijos narys.

Kurtiesiems iliuzionistams ypač įsimintina tapo kovo 27 d. Amerikos magijos draugijos

prezidentas Tomas Gentile pakvietė į nuotolinę pasaulinę konferenciją, skirtą garsaus amerikiečių iliuzionisto Hario Houdini (1874–1926) gimtadienio progai. Kurtiesiems H. Houdini yra svarbus asmuo, dėl kurčiųjų jis išmoko dviejų rankų britų pirštų abėcėlę ir išugdė ne vieną garsų kurčių iliuzionistą.

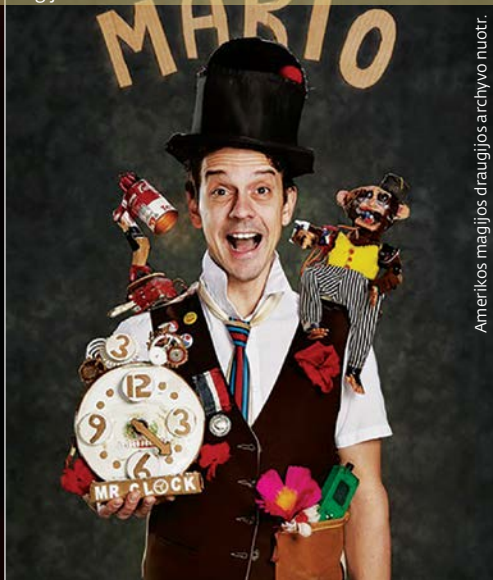
Konferencija truko 8 val. Dalyvavo ir pristatė 161 profesionalus iliuzionistas-lektorius, tarp jų buvo ir 5 kvietiniai kurti magai: Simonas J. Carmelas, Matthew ir Liliana Morganai, Raselas Almondas, Stevenas Longacre. Tą dieną išvydome M. ir L. Morganų atliekamą ištaisingą triuką „Houdini bagažinė“ ir išklausėme S. J. Carmelo gausiai vaizdine medžiaga iliustruotą paskaitą apie H. Houdini gyvenimą ir kūrybą.

Lektorius papasakojo apie iliuzionisto H. Houdini 1904–1920 metų susitikimus su kurčiais magais Anglijoje, Škotijoje ir JAV, komentavo jo parašytą knygą apie pasaulio kurčius iliuzionistus. Pristatė išleistas knygas apie patį Harry. Po paskaitos lektorius S. J. Carmelas paprašė konferencijos dalyvių padėti sužinoti, kiek yra H. Houdini muziejų JAV ir visame pasaulyje.

Mes, Panevėžio kurti iliuzionistai, džiaugiamės turėję galimybę būti tokio įdomaus, įtraukiančio renginio dalimi. Ypač vertiname gautą dovaną – triuko „Houdini antrankiai“ atlikimo metodiką. Dabar repetuojame ir tikimės šį scenos kūrinį parodyti Lietuvos visuomenei.

Garsusis iliuzionistas Kevinas James.

Magijos meistras Marrio Marchese.

Amerikos magijos draugijos archyvo nuotr.

Jūs lankotės Šiaulių KRC oliziukų galerijoje.

Karinos Ragulinos nuotrauka

Edukacija „Oliziukai“

Atėjus pavasariui smagu stebėti už lango bundančią gamtą. Aplinkui pamažu darosi žalia ir gyva. Augimo procesą galima stebėti ne tik lauke, bet nuo šiol ir Šiaulių kurčiųjų klube, ant jaukios palangės.

Karina RAGULINA

Balandžio 4 d. kurtieji susirinko į projekto vykdytojos Karinos Ragulinos edukacinį užsiėmimą „Oliziukai“. Bendruomenės nariai gavo progą susikurti sau „augintinį“ ar dekoraciją Šv. Velykų stalui.

Iš pradžių kai kurie kurtieji į užduotį žiūrėjo nepatikliai. Tik įsitraukę į gamybos procesą pasijuto kaip maži vaikai, pradėjo šypsotis.

Nailoniniam maišeliui su pjuvenomis formavo ausis, nosį. Veidą ar galvą papuošė kaspinėliais, gėlytėmis, nupiešė antakius ir blakstienas ar „priaugino“ ūsus, vėrė auskarus, įstatė dantis. Kai kuriems oliziukams teko po akinius, o „augintiniams kiškiams“ atskirai pagamino ausis. Vienai klubo narei taip patiko rezultatas, kad kitą dieną grįžo ir pasigamino trijų oliziukų šeimynėlę.

Pats įdomumas rankdarbių gamintojų dar tik laukia. Želdinukai pradės augti ir ryškėti, jiems bus galima formuoti šukuoseną.

Mielas užsiėmimas kartu su bendraminčiais – puiki socializacijos priemonė. Kurdami žmonės bendrauja, dalijasi įspūdžiais, vieni kitiems pataria.

Akiratis

Indeksas 0002
UŽEIKITE, SKAMBINKITE, RAŠYKITE
Šv. Kazimiero g. 3, LT-01303 Vilnius
Telefonas pasiteirauti 261 55 93
El. p. redakcija@lkd.lt

Redaktorė Nijolė KRASNIAUSKIENĖ
ISSN 1648-5882
Maketavo
Judita ŠPOKAUSKIENĖ

Ofsetinė spauda. 2 sp.l.
Tiražas 600 egz.
Spausdino BĮ UAB „Baltijos kopija“
Kareivių g. 13B LT-09109 Vilnius
Užsakymas 52783

Projektą „Kurčiųjų bendruomenės
sociokultūrinės tapatybės stiprinimas
ir bendrystės su visuomene
atradimai“ 24 tūkst. eurų
suma remia SRTRF.

Rašiniai trumpinami redakcijos nuožiūra. Rankraščiai negražinami, nesaugojami.
Laikraštįje spausdinamų straipsnių bei laiškų autoriai išsako savo, o ne redakcijos nuomonę.